

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ПРОЕКТ BG05SFOP001-2.009-0081-C01

Гражданско участие за по-добра
социално-икономическа среда

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

**ПРОУЧВАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ
И ИНОВАТИВНИ РЕШЕНИЯ ОТ БЪЛГАРИЯ,
СВЪРЗАНИ С ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ
В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И
МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В
СФЕРАТА НА ДАРИТЕЛСТВОТО**

ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящото проучване на добри практики и иновативни решения от България е направено във връзка с изпълнение на Проект „Гражданско участие за по-добра социално-икономическа среда”, финансиран по ОП „Добро управление“. То акцентира върху повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики, свързани с дарителството.

Проучването е част от Дейност 1 от проекта – *„Извършване на проучвания на добри практики и иновативни решения, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство в сферата на дарителството“*. В рамките на тази дейност се извършват две проучвания, свързани с добри практики за възможностите на администрациите, НПО и бизнеса да подпомагат инициативи на гражданите чрез дарителски кампании и как гражданското участие инициира решения за общността, които се подкрепят и от дарители, и от администрации.

Бенефициентът по проекта – Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ извършва проучване на добри практики и/или иновативни решения от България, а Фондация „Евро-перспективи”, партньор по проекта, проучва чуждестранните практики и/или иновативни решения от Европейски страни.

Общата цел на проекта е: Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики, свързани с дарителството.

Специфичните цели на проекта са в съответствие и с трите цели на процедурата:

1. Партньорско управление с гражданите и бизнеса, чрез повишаване на взаимодействието между тях за изпълнението и оценката на политики, свързани с дарителството.
2. Подобряване на социално-икономическата среда чрез открито и отговорно управление за насърчаване на дарителството чрез данъчни стимули и облекчения.
3. Отправяне на препоръки за засилване на процесите на взаимодействие и подобряване на възможностите на администрациите, НПО и бизнеса да подпомагат инициативи на гражданите чрез дарителски кампании, начини гражданското участие да инициира решения за общността, които се подкрепят и дарители и от администрации.

Проучването извежда няколко приоритетни сфери на дарителство: най-активно се подкрепят каузите „образование и наука“ и „детско и младежко развитие“. Висок е делът и на инвестициите от фондации за постигане на промяна чрез общностно развитие. С по-ниска честота е подкрепата към сферата „култура и изкуство“.

Гражданското участие е неизменна част от определянето на приоритетите за развитие на страната в различни обществени сфери, от вземането на решения и провеждането на политики, имащи за цел да отговорят на важни обществени потребности – нещо, което преди се е случвало активно в сферата на дарителството и чрез него.

Фондациите остават с водеща роля за постигането на положителна промяна в обществото и развиването на организационния и административен капацитет на местните граждански организации. Увеличава се финансирането за проекти в сферите на човешките права и демокрацията, както и приносът за постигане на устойчивост сред българските неправителствени организации чрез пряка подкрепа за развитие на организационен капацитет. Характерно за програмите на фондациите е, че съответстват на дългосрочни стратегии за постигане на въздействие, а механизмите за подкрепа са ясно комуникирани и разпознаваеми.

Компаниите продължават да подкрепят сферите образование и детско и младежко развитие, като разчитат на доказани във времето партньорства в случаите, когато реализират дарителски програми съвместно с НПО. Силно предпочитани са и каузите, свързани с опазване на околната среда, в подкрепата на които служителите откликват и се ангажират. По-слаб интерес има към сферата на човешките права и демокрация.

Сред най-предпочитаните механизми за предоставяне на подкрепа от страна на компаниите са: директни дарения за реализирани конкретни проекти, спонсорство, маркетинг, свързан с кауза, нефинансови дарения и доброволен труд на служителите.

Законодателната рамка в страната с пряко отношение към развитие на дарителството, няма определящо влияние по отношение на решенията дали да бъде направен дарителски акт. Статуквото към момента от гледна точка на нормативна база и възможностите за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство в сферата на дарителството е незадоволително. Реализирани са множество инициативи, направени са много подобрения в нормативната база, но закон за дарителството няма.

За голяма част от компаниите, дарителството е част от общата политика за изграждане на корпоративен образ. В този смисъл, колкото по-важен е положителният образ за функционирането и развитието на една компания, толкова по-силна е мотивацията за извършване на разходи за подобни инициативи.

Все още обаче са налице сериозни бариери пред индивидуалната дарителска активност. Силна остава незапознатостта какво се случва с дарените средства и липсата на комуникация (т.е. обратна връзка) с получателите на даренията.

Световният дарителски индекс сочи тенденция за глобално намаляване на щедростта. България има слаб, но устойчив ръст на дарителството и застой в доброволството. Десетгодишно проучване в световен мащаб, в което са изследвани 1,3 милиона души, разкрива, че въпреки нарастващата дарителска култура в десетки страни, отскоро се наблюдава тенденция на намаляване на дарителството в някои от най-богатите места на планетата.

Докладът „10 години Световен дарителски индекс“ на британската организация КАФ (CAF) представя обобщени данни от проучвания на дарителството и доброволството в 128 държави за периода от 2009 до 2018 година, като очертава по-дългосрочните тенденции. Резултатите са оповестени от CAF Global Alliance и българския ѝ член Фондация ВCause: помощ за благотворителността.

Анализът на дарителските практики и тенденции на Български дарителски форум посочва, че не възможността за данъчни облекчения при индивидуалните или корпоративните дарители е водеща в избора им да даряват средства. Напротив, по-малко от 1% са физическите лица и компаниите, които при подаване на годишните си данъчни декларации са декларирали дарения, с които да си намалят данъчните задължения за изтеклата година. Постепенно нараства процентът на хората, които избират да даряват за една или друга кауза, когато разбират значимостта ѝ и се чувстват емоционално обвързани с нея.

Представените по-долу добри практики са успешни примери за партньорство между неправителствен сектор, бизнес и държавни структури.

ДОБРА ПРАКТИКА 1

Заглавие на добрата практика	ПЛАТФОРМАТА
Организация, изпълнител	Фондация VCause
Описание на добрата практика	<p>„ПЛАТФОРМАТА“ (platformata.bg) е инструмент за набиране на дарения. Чрез нея може да се провеждат благотворителни кампании и да се набират онлайн дарения. Има пълна интеграция с Facebook, Twitter, LinkedIn и Google+.</p> <p>Създаването на Кампания дава възможност на потребителите за създаване на собствена страница в рамките на Платформата, в която да качват снимки, видео, и която може да се управлява, редактира и да се следят отчетите за даренията.</p> <p>0 лева е стойността за включване в „ПЛАТФОРМАТА“. Фондацията удържа 5% от средствата, дарени за всяка кампания, когато превежда парите на получателя.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<ul style="list-style-type: none"> • Практиката е иновативна и интересна за потребителите • Практиката е със социална насоченост • Достъпност и широка подкрепа • Възможност за участие от всички • Дарителят може да: <ul style="list-style-type: none"> - дарява без или с регистрация; - дарява анонимно или явно; - дарява онлайн през виртуален ПОС терминал или чрез PayPal, или по банков път; - получава документ за направените от него дарения (договор, служебна бележка); - вижда своята активност по дати и апели в историята на профила си; коментира
Уеб-сайт	https://platformata.bg

ДОБРА ПРАКТИКА 2

Заглавие на добрата практика	С 10 лева можеш да промениш света!
Организация, изпълнител	Български дарителски форум
Описание на добрата практика	<p>Колко струва да промениш света? 10 лв.</p> <p>Горният въпрос и отговорът към него са своеобразна провокация към всеки, който посети сайта – http://www.stanidaritel.com/. Според инициаторите – „когато обмисляхме нашето послание, тръгнахме от предположението, че всеки от нас всеки месец харчи поне по 10 лв. за нещо, от което не се нуждае истински. И ако той реши, може да започне да дарява тези пари редовно за избрана от него кауза. В дългосрочен план това ще промени живота на някой друг човек.”</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<ul style="list-style-type: none"> • Практиката е иновативна и интересна за потребителите • Практиката е със социална насоченост • Достъпност и широка подкрепа • Възможност за участие от всички
Уеб-сайт	http://www.stanidaritel.com/

Избери сфера, в която да дариш

Ако се посветиш да даряваш 10 лв. месечно, това са 120 лв. за една година. Какво могат да променят те в избраната от теб сфера?
(Можеш да избереши повече от една сфера.)

 ЕКОЛОГИЯ

 ЗДРАВЕ-ОПАЗВАНЕ

 КУЛТУРА

 ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

 ПОДКРЕПА ЗА ДЕЦА

 СОЦИАЛНА ПОДКРЕПА

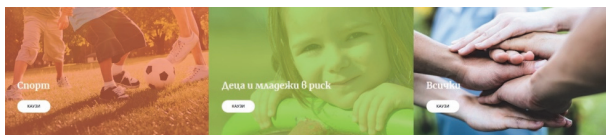

 ЧОВЕШКИ ПРАВА И ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО

ДОБРА ПРАКТИКА 3

Заглавие на добрата практика	БЪЛГАРИЯ ДАРЯВА
Организация, изпълнител	Фондация „Български център за нестопанско право“
Описание	<p>„България дарява“ е национална кампания за популяризиране и насърчаване на дарителството към граждански организации и сдружения.</p> <p>Кампанията се организира по инициатива на 12 организации с нестопанска цел.</p> <p>Организацията, която желае да участва в кампанията, трябва да отговаря на критерии за репутация и надеждност; Мисията на организацията и дейностите ѝ да съответстват на общите ценности толерантност и недискриминация; Да има собствена интернет/facebook страница, на която са представени целите и дейността ѝ, и съставът на управителния орган на организацията; Да има актуални канали за набиране на дарения – банкова сметка, ДМС, виртуален пос терминал, ерау, рау ра1, Да има публичност на осъществените дейности в медии и/или онлайн;</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<ul style="list-style-type: none"> • Повече от 10 известни творци и журналисти застанаха с лицата си зад конкретни каузи и призоваха други популярни личности да се включат в кампанията. • Гъвкав начин за даряване – чрез всички възможни дарителски канали – банкови дарения, чрез DMS, ePay, PayPal, Platformata.bg
Уеб-сайт	https://bulgariadariava.bg

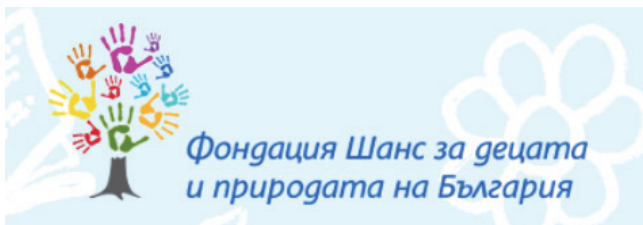
ДОБРА ПРАКТИКА 4

Заглавие на добрата практика	ДАРИТЕЛСТВО ПО ВЕДОМОСТ – „Колкото повече – толкова повече!”
Организация, изпълнител	Фондация „Помощ за благотворителността в България”
Описание	<p>Дарителството по ведомост представлява форма на участие на служителите в социални и екологични проекти, при която те даряват директно от заплатата си. Дарителят определя каузата си и специално упълномощава работодателя си да прави удържките. От гледна точка на обществото, в относително затвореното и регулирано пространство на местоработата, хората могат по-лесно и по-евтино да бъдат „агитирани” да подкрепят една добра кауза, по-добре се организират, а обединяването им увеличава значително приноса им.</p> <p>Даренията са месечни, договорите автоматично се подновяват за нови 12 месеца. Проектът е „по мярка” на различни дарители, които даряват месечно от 1 до 250 лева.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<ul style="list-style-type: none"> • Работодателят може допълнително да насърчава служителите си да даряват, като удвоява или допълва дарените средства. Дарителите могат по всяко време да променят избора си дали, по колко и за кого да даряват. • Даряване по ведомост е удобен начин, ползват се данъчни облекчения • ВCause превежда средствата към каузите и следи за редовна информация как се използват те. Фондацията периодично изпраща информация за разпределените средства, ефекта за получателите и новите каузи.
Уеб-сайт	/www.bcause.bg/daritelstvo-po-vedomost.html

ДОБРА ПРАКТИКА 5

Заглавие на добрата практика	ФОНДАЦИЯ ЗА МЛАДИ ТАЛАНТИ
Организация, изпълнител	Фондация „Шанс за децата и природата на България“
Описание	<p>Фондация „Шанс за децата и природата на България“ си поставя благородната задача да подпомага развитието на талантили деца и способни млади хора на възраст от 6 до 20 години, осигурявайки им шанс, зависещ изключително от техните качества и умения, трудолюбие и постоянство, и да спонсорира тяхното образование, професионално обучение и творческо развитие.</p> <p>Движеща сила, основа на философията на Фондацията е ясното съзнание за необходимостта от изграждане на интелектуален потенциал, осигурявайки възможност за изява и развитие на талантили и способни млади българи.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	В осъществяването на своите цели Фондацията сътрудничи с организации, институции и физически лица; отпуска помощи, стипендии и награди на конкурсна основа; организира благотворителни прояви; организира и подпомага симпозиуми и конференции, семинари, изложби
Уеб-сайт	http://www.forbgkids.org

ДОБРА ПРАКТИКА 6

Заглавие на добрата практика	ДАРИТЕЛСКИ КРЪГ
Организация, изпълнител	Фондация „Шанс за децата и природата на България”
Описание	<p>Моделът Дарителски кръг се разпространява в България от Фондация „Работилница за граждански инициативи“ от май 2012 г. и е вдъхновен от опита на Финансиращата мрежа във Великобритания <u>The Funding Network, UK</u>, която от 2002 година насам обединява индивидуални дарители за финансиране на проекти за социална промяна. Предложенията идват от местни граждански организации и инициативни групи, активно работещи в сферата на образованието, екологията и социалните дейности.</p> <p>Дарителски кръг „Развитие” обединява прогресивно мислещи хора, които имат интерес да даряват в подкрепа на граждански инициативи за позитивна социална промяна. Набраните суми за различните проекти постъпват в сметка на ФРГИ и се разпределят като грантове към организациите-бенефициенти в рамките на 10-15 дни след събитието. По този начин дарителският кръг осигурява бързо и гъвкаво финансиране за малки проекти на организации, работещи в общността.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	Срещите на кръга дават възможност на дарителите да влязат в пряк контакт с организации и неформални групи от гражданското общество, които представят оригинални идеи, свързани с подобряване на качеството на живот в общността.
Уеб-сайт	https://frgi.bg/bg/activities/programi/daritelски-krag

ДОБРА ПРАКТИКА 7

Заглавие на добрата практика	Корпоративен социален ИнвестФОНД
Организация, изпълнител	Инвестбанк
Описание	<p>В Инвестбанк успешно работи Социален съвет с представители на служители и работодателя. Социалният съвет управлява средствата, акумулирани в Корпоративен социален ИнвестФОНД, който се развива на принципа на съфинансирането от служителите и техния работодател.</p> <p>През 2016 г. 20 процента от служителите на Инвестбанк даряваха редовно средства за благотворителност. Значителен брой служители участваха в различни инициативи в рамките на Социалната програма на банката, допринасяйки с труд или средства за реализирането им. Сред каузите, които обединиха мненията и социалната енергия на най-голямата част от служителите на Инвестбанк, бе каузата за подкрепа на децата в различни аспекти – посещения при деца със специфични потребности, подкрепа на деца – без родители или за лечение, поощряване на децата в изкуството, фолклора и националните традиции.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<p>ИнвестФОНД се развива на принципа на съфинансирането от служителите и техния работодател. Водещата роля на служителите е важен инструмент за стимулиране ангажираността на работодателя към социално значими каузи, подкрепени от самите служители. Корпоративната социална отговорност е начин за мотивиране и привличане на съмишленици сред останалите служители на компанията</p>
Уеб-сайт	https://ibank.bg

ДОБРА ПРАКТИКА 8

Заглавие на добрата практика	Социална отговорност на Аурубис България
Организация, изпълнител	Аурубис България
Описание	<p>Аурубис България реализира редица социални проекти на национално и местно ниво, съчетавайки корпоративните си ценности със стремежа да бъде в полза на обществото.</p> <p>Последователната социална политика на Аурубис България се реализира чрез социални споразумения с общинските ръководства на гр. Пирдоп и гр. Златица, които се изпълняват на годишна база и отговарят на социалната политика на компанията и приоритетните нужди на съответната община.</p> <p>Ежегодно се реализира социална програма, проектите от която са насочени към подпомагане на хора в неравностойно положение, образование и талантиливи деца, спортни инициативи, културни проекти и др.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<ul style="list-style-type: none"> - Аурубис подкрепя проекти, насочени към подпомагане на хора в неравностойно положение, здравеопазване, образование и талантиливи деца - Практиката е със социална насоченост - Достъпност и широка подкрепа
Уеб-сайт	https://bulgaria.aurubis.com/

ДОБРА ПРАКТИКА 9

Заглавие на добрата практика	Млад Благотворител
Организация, изпълнител	Фондация „Благотворител“
Описание	<p>Ученици от 8-и до 12-и клас подготвят проект за реализиране на благотворителна инициатива и кандидатстват в конкурса „Млад Благотворител“. Петте най-добри проекта представят идеята си във видеоклип пред тричленно жури, което избира победителите. Връчват се две награди. Първата е финансиране на каузата с бюджет от 2000 лв., а втората – с 1000 лв. Членове на журито са представители от Български дарителски форум, БНТ и фондация „Благотворител“.</p> <p>Победителите трябва да реализират проектите си в рамките на учебната година, като задължително условие е да организират кампания за набиране на поне още 10% от бюджета.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	<p>Фондация „Благотворител“ организира конкурси, обучения, набира дарения за стипендии.</p> <p>Фондация Благотворител съдейства на свои корпоративни дарители – фирмите „Енко Вендинг“, „Кафина“, „Фамозо“ за инициатива, възложена на екипа на фондацията от ръководството на фирмите, които финансират стипендиантска програма за деца и внуци на свои служители. Дарителите са избрали фондация Благотворител като независим орган за извършване на тази дейност.</p>
Уеб-сайт	https://www.blagotvoritel.org

ДОБРА ПРАКТИКА 10

Заглавие на добрата практика	Стар АКУМУЛАТОР за нов ДЕФИБРИЛАТОР
Организация, изпълнител	Фондация „Първите три минути“
Описание	<p>Кампания за събиране и предаване на вторични суровини на стари акумулаторни батерии и набиране на средства за закупуване на автоматични външни дефибрилатори за поставяне на обществени места.</p> <p>Всяка минута в Европа умира човек от внезапен сърдечен арест. Жертвите в България са 10 хиляди годишно – 10 пъти повече от загиналите в автомобилни катастрофи.</p> <p>Единственият начин за възстановяване на сърдечния ритъм е бързата дефибрилация. Шанса за спасяване е над 70% при дефибрилация в първите 3 минути чрез надеждни и достъпни Автоматични външни дефибрилатори.</p>
Фактори за успех при прилагането на практиката	Факторите за успех са свързани с възможността обществения дефибрилатор да се използва максимално бързо при рискови ситуации.
Уеб-сайт	https://firstaid.bg

Най-важното при сърдечен арест е това,
което се случва **след това!**

ДОБРА ПРАКТИКА 11

Заглавие на добрата практика	Инициативен комитет за организиране на ежегодни чествания на Шипченската епопея
Организация, изпълнител	Инициативен комитет от администрации и граждани
Място на изпълнение	Област Габрово и Област Стара Загора Общини Габрово и Казанлък
Описание	От 2011 година честването на Шипченската епопея през август е включено в националния културен календар на Министерството на културата. Поради липсата на финансиране и достатъчен човешки ресурс за организацията на такова мащабно събитие, е учреден Инициативен комитет на мероприятиято, който да поеме цялостната подготовка и набирането на средства. В комитетта са включени всички заинтересовани страни – Министерство на културата, Министерство на образованието, младежта и науката, Министерство на икономиката, областните управители на Габрово и Стара Загора, кметовете на общините Габрово и Казанлък, директорът на Национален исторически музей – София, както и на Регионалния в Габрово, неправителствени организации и медийни партньори. Предвид разнообразието на събития и мероприятия, включени всяка година в програмата на честванията, съставът на Инициативния комитет се развива. Практиката е интересна от гледна точка на това, че представя работещо взаимодействие между администрации, НПО, граждани и бизнес.
Фактори за успех при прилагането на практиката	Обединяването на всички заинтересовани страни около идея, свързана с родовата памет, с чувството за национална гордост и принадлежност е фактор за успех.
Уеб-сайт	https://shipka.org/

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Описаните добри практики могат да се мултиплицират сред други институции и организации. Дават възможност за надграждане с модели за нови каузи, нови начини на популяризиране и отчитане.

Основните фактори за успех са свързани с изискванията:

- Практиката да е иновативна и интересна за потребителите;
- Практиката да е със социална насоченост;
- Достъпност и широка подкрепа;
- Възможност за участие от всички заинтересовани страни;
- Дарителят да може да дарява без или с регистрация; анонимно или явно; онлайн през виртуален ПОС терминал или чрез PayPal, или по банков път;
- Дарителят да може да получава документ за направените от него дарения – при желание (договор, служебна бележка);
- Дарителят да може да изпрати кампанията на приятел чрез Facebook, Twitter, Google+, на свой сайт или страница в социални мрежи.

Проучването на Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ и събраните добри практики от България ще послужат като база за разработването на препоръки за подобряване формулирането, прилагането и оценката на политиките, свързани с дарителството.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ПРОЕКТ BG05SFOP001-2.009-0081-C01

Гражданско участие за по-добра
социално-икономическа среда

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Този документ е създаден в рамките на проект „Гражданско участие за по-добра социално-икономическа среда“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, договор за безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-2.009-0081-C01.

Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Бенефициент:

ОБЩЕСТВЕН ДАРИТЕЛСКИ ФОНД -
ГАБРОВО

Партньор по проекта:

ФОНДАЦИЯ „ЕВРО-ПЕРСПЕКТИВИ“
СОФИЯ

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
www.eufunds.bg*